

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Світлана ЛУТКОВСЬКА

« » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТУРИСТИЧНІ ТА ГОТЕЛЬНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

Робоча програма навчальної дисципліни «Туристичні та готельні ресурси України». Рівень вищої освіти перший (бакалаврський), галузь знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа», 2023р., 20 с.

Розробник:

Прилуцький А.М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Викладач:

Прилуцький А.М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Захарова Т.В. асистент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Протокол від «31» липня 2023 року №1

Завідувач кафедри Юлія СТАВСЬКА

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету економіки та підприємництва

Протокол від «31» липня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету Олена ЛЕВЧУК

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від «01» серпня 2023 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	24 Сфера обслуговування 241 Готельно-ресторанна справа ОПП Готельно-ресторанна справа Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Атестацій - 2		Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 7		Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
	92 год.	год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Туристичні та готельні ресурси України» є формування теоретичних основ туристичної та готельної інфраструктури, теоретичних знань з наявних туристичних ресурсів України в цілому та окремих її регіонів і визначення можливостей їх використання в туризмі; теоретичних знань про наявність готельних ресурсів України; вивчення різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного турпродукту; формування у студентів фахового світогляду, базового рівня знань стосовно геопросторових аспектів організації, розвитку і функціонування національного туристично-рекреаційного комплексу та комплексу готельного господарства, в контексті модернізації у відповідності до глобальних процесів, проблем та необхідності входження України в світову індустрію туризму

Завданням вивчення дисципліни «Туристичні та готельні ресурси України» є ознайомитися з теоретичними та методичними основами вивчення туристсько-готельних ресурсів та туристсько-готельної діяльності, засвоїти основні поняття та категорії курсу; дати характеристику видів туристсько-готельних ресурсів; розкрити особливості світового розвитку туризму, охарактеризувати сучасні його види та форми; ознайомитися з існуючими підходами до туристичного районування світу, охарактеризувати туристсько-рекреаційні ресурси; окреслити проблеми та перспективи розвитку світового туризму та визначити роль України у світовому туристичному комплексі.

3. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 07. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності.

Дисципліна забезпечує програмні результати навчання:

ПРН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.

ПРН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.

ПРН 08. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних та ресторанних послуг.

ПРН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 23. Розуміти і реалізовувати на практиці здатність організації обслуговування туристів та виробничо-технологічного процесу в сфері послуг гостинності в сільських садибах з урахуванням регіональних особливостей та національних традицій.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

4. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна базується на вивченні таких дисциплін: «Туристичне краєзнавство», «Українська мова та етнокультурологія»

5. Програма навчальної дисципліни

Атестація 1. Природні туристичні ресурси України

Тема 1. Сутність та поняття туристсько-рекреаційних ресурсів

Сутність, роль та місце туристичних ресурсів у туристичній діяльності. Кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. Основи класифікації туристичних ресурсів. Туристична діяльність, як головна форма рекреації.

Основні підходи до тлумачення змісту туристична діяльність. Природні, соціальна та історико-культурна складові у визначенні рекреаційних та туристських ресурсів. Різноманітність туристичних ресурсів.

Різновиди класифікацій туристсько-рекреаційні ресурси. природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні поділяє рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти рангу суперточка-тур, структура туристичних ресурсів. Складові туристичних ресурсів.

Об'єкти та явища природного й антропогенного походження, що використовуються для відновлення життєвих сил людини та задоволення її соціальних потреб. Природні та соціально-економічні складові туристичних ресурсів.

Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів

Предметно-сутнісна та діяльнісна класифікація туристичних ресурсів. Антрактивна та ціннісна класифікація туристичних ресурсів. Георізоманіття як основа географічної класифікації туристичних ресурсів. Пейзажні характеристики. Природно-рекреаційні, культурно-історичні та туристичні ресурси.

Класифікація туристичних ресурсів (сутнісний підхід). Природно-рекреаційні, культурно-історичні, інфраструктурні туристичні ресурси. Діяльнісний підхід класифікує ресурси за соціально-економічною сутністю, вартісними та трудовими ознаками.

За атрактивністю в туристичній діяльності об'єкти показу або атрактивні об'єкти, які включають до складу турпродукту і використовують як елементи програмного забезпечення турів та об'єкти дозвілля. Поняття культурної і природної спадщини. Функціональний підхід до класифікації туристичних ресурсів.

Комплексність споживання туристичних ресурсів. Георізоманіття як об'єктивним факт сполученості природничої і соціальної історії

Тема 3. Оцінка туристських ресурсів (4 год)

Проблеми проведення оцінки туристсько-рекреаційних ресурсів та її значення. Концепції та види оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів. Підходи до оцінювання рекреаційно-туристичних ресурсів, процедури оцінювання.

Особливості оцінки окремих видів рекреаційно-туристичних ресурсів. Об'єктивні причини проблем оцінки туристичних ресурсів. Адекватна оцінка наявних рекреаційно-туристичних ресурсів. Характер поєднання ресурсів і параметри компонентів природного або соціального середовища.

Показники оцінки розвитку рекреації і туризму. Економічна та позаекономічна оцінка туристських ресурсів. Затратна, результативна, рентна та відтворювальні концепції економічної оцінки природних ресурсів. Кількісні та якісні, абсолютні та відносні, диференційні та інтегральні види рекреаційно-туристичних ресурсів.

Найважливішими виміри рекреаційно-туристичних ресурсів: обсяг запасів, площа поширення ресурсів, період можливої експлуатації, територіальна зосередженість, капіталоемність і вартість експлуатаційних витрат. Одиниці виміру: — натуральні, вартісні, трудові.

Основні підходи до оцінювання рекреаційно-туристичних ресурсів: медико-біологічна або фізіологічна оцінка, психолого-естетична оцінка, технологічна оцінка. Етапи оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів. виділення суб'єкта оцінки, виділення об'єкта оцінки, визначення завдання дослідження, формулювання критеріїв оцінки, розробка оціночних шкал, отримання окремих оцінок, отримання загальних оцінок, інтерпретація інтегральної оцінки.

Методи оцінки рекреаційних ресурсів: експедиційний та камеральний, вимірювання, експертної оцінки, порівняльно-географічний, нормативний, балансовий, графічний, картографічний, бальної оцінки, математико-статистичні (кореляції, факторний), моделювання, історіографічний, культурологічні, хронологічний та інші. Оцінювання території для стаціонарного відпочинку. Об'єкти оцінювання території для стаціонарного відпочинку: рельєф, клімат, водні та гідромінеральні ресурси, рослинний і тваринний світ, об'єкти змішаного природно-антропогенного походження, археологічні об'єкти, архітектурні споруди, етнокультурні, музейні, розважальні, біосоціальні та подійні ресурси. Критерії пейзажно-естетичної цінності ландшафту.

Тема 4. Природні туристські ресурси

Поняття туристичних ресурсів. Класифікація рекреаційних туристичних ресурсів. Рекреаційний потенціал території та проблеми його оцінки. Поняття рекреаційний потенціал. Рекреаційний потенціал як умова розвитку рекреації. Основні властивості рекреаційного потенціалу. Природно- рекреаційний потенціал як передумова розвитку туризму. Оцінки рекреаційного потенціалу: рельєф, клімат, вода, мінеральна вода, флора та фауна, природні ресурси, культурно-історичні ресурси.

Тема 5. Водні туристичні ресурси

Поняття водних ресурсів. Морські аквальні комплекси. Річки, озера, водосховища, канали, їх територіальне поширення. Болотний фонд України.

Водно-болотні угіддя в рекреаційній діяльності: сучасний стан та перспективи використання в туризмі.

Територіальні та функціональні аспекти бальнеологічних ресурсів як складової природно-географічного туристичного потенціалу України. Регіональні відмінності. Природні умови формування бальнеологічних ресурсів України.

Історія бальнеології. Види бальнеологічних ресурсів. Лікувальні мінеральні води. Класифікація мінеральних вод. Географія родовищ основних бальнеологічних груп мінеральних вод. Мінеральні грязі (пелоїди), типи мінеральних грязей.

Особливості територіального поширення та використання бальнеологічних ресурсів в рекреаційному господарстві країни.

Тема 6. Ліс в системі природних рекреаційних ресурсів

Основні Підходи до визначення рекреаційного районування в Україні. Мета рекреаційного районування та одиниці виміру (таксономічні одиниці). Принципи рекреаційного районування та його ознаки. Схематичне та картографічне представлення рекреаційного районування в Україні на сучасному етапі.

Туристичні ресурси Криму. Туристичні ресурси областей Чорноморсько-Азовського узбережжя. Туристичні ресурси Карпат. Туристичні ресурси Поділля. Туристичні ресурси Полісся. Туристичні ресурси областей Придніпров'я України. Туристичні ресурси областей Східної України.

Тема 7. Історико-культурні туристські ресурси

Історико-культурні туристські ресурси: сутність, класифікація та методика оцінки. Загальна характеристика історико-культурного потенціалу України. Облік пам'яток архітектури та історичних міст. Передумови для організації культурно-пізнавальних видів рекреаційної діяльності. Матеріальні й духовні культурно-історичні об'єкти. Пам'ятки історії й культури залежно від їхніх основних ознак. 5 основних видів пам'яток історії й культури залежно від їхніх основних ознак. Пам'ятки історії. Пам'ятки археології. Пам'ятки містобудування й архітектури.

Пам'ятки мистецтва. Документальні пам'ятки. історико-культурних передумов рекреаційної галузі. Рухомі й нерухомі пам'ятники пізнавально-культурної рекреації. Облік й характеристика історико-культурних об'єктів. За ступенем організації спеціально організовані й неорганізовані для показу об'єкти.

За місцем знаходження екскурсантів об'єкти є інтер'єрні (внутрішній огляд об'єкта) і екстер'єрні (зовнішній огляд об'єкта). Пам'ятки культурної архітектури. Екскурсійні поїздки. Релігійний тур. Паломництво. Пам'ятники цивільної архітектури. Пам'ятники промислової архітектури. Археологічні пам'ятки.

Етнографічні пам'ятки. Музейні експозиції. Етнографічні пам'ятки. Народні промисли. Історико-культурний потенціал як основа пізнавального туризму.

Культурна спадщина. Серед пам'яток культурної спадщини виділяються: пам'ятки археології; культову й цивільну архітектуру; пам'ятки ландшафтної архітектури; малі та великі історичні міста; типові сільські поселення; музеї, театри, виставкові зали та інші об'єкти соціокультурної інфраструктури; об'єкти етнографії, народні промисли й ремесла, центри декоративно-прикладного мистецтва; технічні комплекси й споруди.

Атестація 2. Готельні ресурси України

Тема 8. Історія розвитку та нормативно-правове регулювання готельної індустрії

Історія розвитку готельного господарства в стародавній Русі.

Період татаро-монгольського іґа та визвольний війн стародавньої Русі. Початок розвитку засобів розміщення «ямб», «ямів», значення «Ямського наказу» для організації «ямів», постійний і гостинних дворів «Чумацький шлях».

Тема 9. Місце та роль готельного і ресторанного бізнесу в системі народного господарства України

Розвиток готельного господарства України як одному із основних центрів торговельних шляхів, що стояли на перехресті до Польщі, Кримського ханства, Молдови, Туреччини, Греції, країн Східної та Західної Європи.

Основні напрями удосконалення організації роботи готельного господарства України.

Основні тенденції розвитку індустрії гостинності. Поглиблення спеціалізації підприємств гостинності.

Тема 10. Готельне господарство як складова розвитку туристичної сфери

Основні принципи та загальні підходи до класифікації підприємств готельного господарства в різних країнах.

Характеристика основних вимог до класифікації готелів, розроблених секретаріатом ВТО в 1989 р.: до навколишньої території, будівель, якості устаткування і обладнання, організації номерного фонду, громадських і допоміжних приміщень, обслуговуючого персоналу тощо. Причини необхідності в класифікації готельного господарств.

Підходи до розробки документів, які встановлюють класифікацію і порядок її наступного проведення, які притаманні для міжнародної та вітчизняної практики.

Характеристика найбільш розповсюджених систем класифікації готельних господарств.

Тема 11. Структурно-аналітичний аналіз готельного господарства в Україні

Сутність детермінант сфери послуг: послуга, соціально-культурні послуги, матеріальні, нематеріальні послуги, процес обслуговування. Модель гостинності «гість – послуга – середовище гостинності».

Предмет, завдання та зміст організації обслуговування в готельному господарстві. Характеристика етапів надання послуги і забезпечення необхідними ресурсами, технологічний процес виконання, контроль, випробування, прийняття, оцінка, процес обслуговування. Види послуг, що надаються готельним господарством. Розширення структури послуг у готельному господарстві за рахунок задоволення різних потреб туристів.

Тема 12. Типи, характеристика та класифікація підприємств готельного господарства (4 год)

Поняття основних і додаткових послуг в готелі. Характеристика готельних послуг. Особливості готельних послуг. Форми надання послуг в готелі. Послуги, що надаються підприємствами і організаціями на підставі оренди приміщень в готелі. Договір на оренду приміщень готелю. Послуги, що надаються підприємствами і організаціями міста на основі договорів, укладених з ними. Послуги посередницького характеру. Послуги платні і безплатні. Оплата додаткових послуг. Значення додаткових послуг у підвищенні рентабельності і рівня комфорту готелю.

Тема 13. Франчайзинг у готельному бізнесі України

Особливості розвитку категорій готельних ланцюгів за поділом Міжнародної готельної асоціації (МГА): готельні корпоративні компанії, незалежні готельні компанії, компанії, що спеціалізуються на наданні управлінських послуг.

Найбільші готельні ланцюги в світі. Укрупнення готельних ланцюгів на основі розвитку системи франчайзингу.

Поняття експлуатаційної діяльності підприємств готельного господарства. Поняття ефективної господарської діяльності та її показники.

Система показників ефективності економічної діяльності підприємств готельного господарства.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усьог о	у тому числі			
л		п	лаб	інд	с.р.
Атестація 1. Природні туристичні ресурси України					
Тема 1. Сутність та поняття туристсько-рекреаційних ресурсів	9	2	2		5
Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів	9	2	2		5
Тема 3. Оцінка туристських ресурсів	20	4	4		14
Тема 4. Природні туристські ресурси	10	2	2		6
Тема 5. Водні туристичні ресурси	10	2	2		6
Тема 6. Ліс в системі природних рекреаційних ресурсів	9	2	2		5
Тема 7. Історико-культурні туристські ресурси	9	2	2		5
Разом	76	16	14		46
Атестація 2. Готельні ресурси України					
Тема 8. Історія розвитку та нормативно-правове регулювання готельної індустрії	11	2	2		7
Тема 9. Місце та роль готельного і ресторанного бізнесу в системі народного господарства України	11	2	2		7
Тема 10. Готельне господарство як складова розвитку туристичної сфери	11	2	2		7
Тема 11. Структурно-аналітичний аналіз готельного господарства в Україні	11	2	2		7
Тема 12. Типи, характеристика та класифікація підприємств готельного господарства	19	4	4		11
Тема 13. Франчайзинг у готельному бізнесі України	11	2	2		7
Разом	74	14	14		46
Усього годин	150	30	28		92

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Атестація 1. Природні туристичні ресурси України		
1	Сутність та поняття туристсько-рекреаційних ресурсів	2
2	Класифікація туристичних ресурсів	2
3	Оцінка туристських ресурсів	4
4	Природні туристські ресурси	2
5	Водні туристичні ресурси	2
6	Ліс в системі природних рекреаційних ресурсів	2
7	Історико-культурні туристські ресурси	
Атестація 2. Готельні ресурси України		
8	Історія розвитку та нормативно-правове регулювання готельної індустрії	2
9	Місце та роль готельного і ресторанного бізнесу в системі народного господарства України	2
10	Готельне господарство як складова розвитку туристичної сфери	2
11	Структурно-аналітичний аналіз готельного господарства в Україні	2
12	Типи, характеристика та класифікація підприємств готельного господарства	4
13	Франчайзинг у готельному бізнесі України	2
	Разом	24

8. Самостійна робота

8.1. Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	36	Щотижнево	Усне та письмове опитування /Тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	13	Щотижнево	Усне опитування
3	Розбір практичної ситуації, аналіз шляхів її вирішення. Виконання дії за зразком. Колективне виконання завдань та задач студентами.	24	Щотижнево	Контроль за якістю засвоєння студентами матеріалу у вигляді усного опитування
4	Виступ з повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	20	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
5	Підготовка до контрольних робіт та тестування	7	2 рази на семестр	Письмові відповіді на контрольні питання, тестування
Разом		100		

8.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	<p>Водні та бальнеологічні туристично-рекреаційні ресурси України</p> <p>Завдання 1. За літературними джерелами, Інтернет-ресурсами дайте характеристику організації та проведення водних сплавів, рафтингу на прикладі чотирьох популярних в водному туризмі річок України. Заповніть таблицю та зробіть висновок, щодо особливостей організації сплавів в межах річок України</p> <p>Завдання 2. За літературними джерелами та Інтернет-ресурсами опишіть одне з родовищ лікувальних грязей та його застосування в санаторно-курортній галузі України</p>	5
2	<p>Орографія місцевості та геологічні пам'ятки як туристичний ресурс</p> <p>Завдання 1. Проаналізуйте дані таблиці 2.3 «Основні гірськолижні центри Українських Карпат». (Метод. Вказівки для с.р.).Вкажіть яка з областей України має найбільш розгалужену мережу гірськолижних центрів, а які характеризуються компактністю розвитку гірського туризму. Які гірські масиви та хребти найбільш використовуються для розвитку гірського туризму. За Інтернет-ресурсами коротко опишіть один із гірськолижних центрів України.</p>	5
3	<p>Спелеоресурси України</p> <p>Завдання 1. Розглянь таблицю 2.6 «Кількість культурних установ в Україні та їх відвідування» складену за даними Державної служби статистики України. Використовуючи подвійну шкалу побудуй на окремих графіках (згідно зразка): кількість театрів та їх відвідування; кількість концертних</p>	14

	організацій та слухачів на концертах; кількість музеїв та їх відвідування; кількість демонстраторів фільмів та глядачів на них; кількість клубних закладів та місць у них. За даними таблиці та побудованими графіками зроби висновки які зміни відбулися у динаміці кількості закладів культури та їх відвідуванні на протязі 17 років.	
4	Аналіз суспільно-історичних ресурсів України <i>Завдання 1.</i> Відкрий Додаток «Таблиця-музеї-заповідники України» в moodle, або завантаж з сайту Міністерства культури України (http://mincult.kmu.gov.ua). Який з перелічених музеїв Вашої області, користується найбільшою популярністю в туристів. Дайте його коротеньку характеристику.	6
5	Характеристика туристичних ресурсів Карпатського регіону <i>Завдання 1.</i> За літературними джерелами, Інтернет-ресурсами виберіть сім туристичних об'єктів розташованих в гірській частині Карпат, які б ви запропонували для відвідування туристів (окремі гірські вершини, водоспади, озера, гірськолижні курорти, унікальні геологічні пам'ятки, історико-культурні об'єкти тощо). Продемонструйте вибрані вами об'єкти на невеличкій презентації, давши відповіді (по кожному з обраних об'єктів) на запитання (можна усно при проведенні презентації, або письмово в зошиті)	6
6	Презентація туристичних ресурсів та об'єктів Волинського туристичного регіону <i>Завдання 1.</i> За літературними джерелами, Інтернет-ресурсами виберіть по п'ять туристичних об'єктів розташованих в межах областей Волинського туристичного регіону (Волинській, Рівненській, Житомирській), які б ви запропонували для відвідування туристів. Продемонструйте вибрані вами об'єкти на невеличкій презентації, давши відповіді (по кожному з обраних об'єктів) на запитання (можна усно при проведенні презентації, або письмово)	5
7	Презентація Подільського туристичного регіону <i>Завдання 1.</i> За літературними джерелами, Інтернет-ресурсами виберіть по три туристичних об'єкти розташованих в межах областей Подільського туристичного регіону (Тернопільській, Хмельницькій, Вінницькій), які б ви запропонували для відвідування туристів. Продемонструйте вибрані вами об'єкти на невеличкій презентації, давши відповіді (по кожному з обраних об'єктів) на запитання (можна усно при проведенні презентації, або письмово в зошиті): <i>Завдання 2.</i> За Інтернет-ресурсами знайди варіант екскурсії на запропоновану тематику та опиши наявні пропозиції, давши відповіді на запитання: Які туристичні ресурси та об'єкти включає запропонований тур? Які особливості організації такого туру (сезонність проведення, необхідне спорядження, тривалість подорожі тощо)?	5
8	Причорноморсько-Приазовський туристичний регіон <i>Завдання 1.</i> Дайте коротку характеристику міста Одеса та її туристичної сфери (природні, історико-культурні об'єкти, наявна туристична інфраструктура для розвитку туризму). Вибравши цікаві для показу об'єкти запропонуйте коротку 2 годинну пішохідну екскурсію містом. Намалюйте схему маршруту екскурсії по місту використовуючи https://www.google.com/maps , чи іншу програму. Представте свою екскурсійну програму. <i>Завдання 2.</i> За інтернет-ресурсами дайте характеристику одного з туристичних центрів узбережжя Чорного чи Азовського моря (згідно запропонованого варіанту таблиці 2.7). Опишіть коротко які природні, історико-культурні та інфраструктурні ресурси існують в даному центрі для розвитку туризму (особливості морського узбережжя, готелі, туристичні притулки, агросадиби, їх цінова політика, інфраструктура узбережжя	7

9	<p>Слобожанський туристичний регіон</p> <p>Завдання 1. Дайте коротку характеристику одного з обласних центрів Слобожанщини (згідно обраного варіанту таблиці 2.8) та його туристичної сфери (природні, історико-культурні об'єкти, наявна туристична інфраструктура для розвитку туризму). Вибравши цікаві для показу об'єкти запропонуйте коротку 2 годинну пішохідну екскурсію містом. Намалюйте схему маршруту екскурсії по місту використовуючи https://www.google.com/maps, чи іншу програму. Представте свою екскурсійну програму.</p> <p>Завдання 2. За інтернет-ресурсами дайте коротку характеристику туристичних ресурсів однієї з областей Слобожанщини (Харківської, Полтавської, Сумської). Представте 7 туристичних об'єктів області, що заслуговують на увагу туристів на невеликій презентації</p>	7
10	<p>Придніпровський туристичний регіон</p> <p>Завдання 1. Дайте коротку характеристику одного з обласних центрів Придніпров'я (<i>варіант а – м. Дніпро; варіант б – м. Кропивницький</i>) та його туристичної сфери (природні, історико-культурні об'єкти, наявна туристична інфраструктура для розвитку туризму). Вибравши цікаві для показу об'єкти запропонуйте коротку 2 годинну пішохідну екскурсію містом. Намалюйте схему маршруту екскурсії по місту використовуючи https://www.google.com/maps, чи іншу програму. Представте свою екскурсійну програму.</p> <p>Завдання 2. За інтернет-ресурсами дайте коротку характеристику туристичних ресурсів однієї з областей Придніпров'я (<i>варіант а – Кіровоградська обл.; варіант б – Дніпропетровська обл.</i>). Представте 7 туристичних об'єктів області, що заслуговують на увагу туристів на невеликій презентації.</p>	7
11	<p>Столичний туристичний регіон</p> <p>Завдання 1. Дайте коротку характеристику міста Чернігів та його туристичної сфери (природні, історико-культурні об'єкти, наявна туристична інфраструктура для розвитку туризму). Вибравши цікаві для показу об'єкти запропонуйте коротку 2 годинну пішохідну екскурсію містом. Намалюйте схему маршруту екскурсії по місту використовуючи https://www.google.com/maps, чи іншу програму. Представте свою екскурсійну програму.</p> <p>Завдання 2. За інтернет-ресурсами, літературними джерелами, дайте коротку характеристику одного із запропонованих історичних міст чи селищ України. Які історико-культурні об'єкти збережені в місті та залучені в туристичну сферу? Опишіть їх.</p>	7
12	<p>Післявоєнні туристичні ресурси</p> <p>Підходи до класифікації туристично-рекреаційних. Ресурсів в працях науковців. Проблеми ідентифікації різних видів туризму, класифікації засобів розміщення в правовому полі України.</p>	11
13	<p>Історичні центри Причорномор'я: Ізмаїл, Білгород-Дністровський, Очаків. Туристично-рекреаційний потенціал АР Крим. Природоохоронні території Слобожанщини як туристичний ресурс. Дрібні історичні центри Слобожанщини: Чугуїв, Мерефа, Сквородинівка, Шарівка, Миргород, Лубни, Конотоп, Батурин.</p>	7
	Разом	92

8.3. Орієнтовний перелік тем індивідуальних творчих завдань

1. Процеси глобалізації та регіоналізації в світовому туризмі.
2. Світова спадщина ЮНЕСКО. Список об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.
3. Всесвітня туристична організація: історія створення та сучасний стан діяльності.
4. Законодавче та правове регулювання туристичної діяльності в різних країнах світу.
5. Види формальностей в міжнародному туризмі.
6. Основні етапи розвитку туризму в світі (початковий, становлення туризму як галузі, формування індустрії туризму, монополізація туристичної індустрії).
7. Особливості формування індустрії туризму в країнах світу.
8. Класифікація туристичних ресурсів польського економіста М. Труаси (1963) і французького економіста П. Дефера (1972).
9. Підходи до класифікації туристсько-готельних ресурсів за різними авторами.
10. Туристичні центри світового значення.
11. Сім чудес світу.
12. Туроператори і турагенти на світовому ринку туристичних послуг.
13. Інформаційні ресурси та їх роль у туризмі.
14. Види оцінки туристсько-готельних ресурсів країни.
15. Туристсько-готельне районування України.
16. Фактори розвитку туризму
17. Ресурси оздоровчо-лікувального туризму
18. Ресурси пізнавально-екскурсійного туризму
19. Ресурси активного і спортивного туризму
20. Ресурси подієвого і розважального туризму
21. Ресурси ділового туризму
22. Ресурси розвитку круїзного туризму

9. Методи викладання та демонстрування результатів навчання

- використання мультимедійних лекцій, презентації студентів на практичних заняттях;
- дискусії,
- проблемні ситуації,
- творчі завдання, пошук і дослідження, експерименти, конкурси;
- публічний виступ;
- робота в малих групах та ін.

10. Форми поточного та підсумкового контролю

- тестування;
- усне опитування;
- контрольна робота;
- оцінювання виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи;
- іспит.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

11.1. Розподіл балів за видами навчальної роботи

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь на лекційних заняттях та ведення конспекту лекції	5
2	Виконання завдань на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь на лекційних заняттях та ведення конспекту лекції	5
6	Виконання завдань на практичних заняттях	10
7	Виконання контрольних робіт, тестування	5
8	Підготовка повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

11.2. Відповідність шкал оцінок якості засвоєного матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту.

11.3. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
Рівень компетентності високий (творчий; 90-100%)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний 71-89%)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
Рівень компетентності середній (репродуктивний 36-70%)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
Рівень компетентності низький (рецептивно-продуктивний (0-35%))	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

12. Методичне забезпечення

1. Прилуцький А.М. Програма з дисципліни «Туристично та готельні ресурси України» для студентів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа». Вінниця: ВНАУ. 2023. 53 с. (Проект)
2. Прилуцький А.М. Методичні вказівки з дисципліни «Туристично та готельні ресурси України» для виконання практичних занять для студентів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа». Вінниця: ВНАУ. 2023. 53 с. (Проект)
- 3.
4. Прилуцький А.М. Методичні вказівки з дисципліни «Туристично та готельні ресурси України» для організації самостійної роботи для студентів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа». Вінниця: ВНАУ. 2023. 82 с.(Проект)

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Агафонова Л.Г., Агафонова О.Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. К. Знання України. 2019.
2. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України. К. Альтерпрес. 2021. 404 с.
3. Божидарнік Т. В. Міжнародний туризм. К. «Центр учбової літератури», 2019. 312 с.
4. Грабовський Ю.А. Спортивний туризм. Тернопіль: Навчальна книга. 2020. 304 с.
5. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм. К. Альтерпрес. 2019.
6. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці. КнигиXXI. 2020.
7. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. К. Альтерпрес. 2020.
8. Любіцева О.О., Пайкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. К. Альтерпрес. 2019.
9. Мальська М. П. Планування туристичної діяльності. К. Знання. 2020. 310 с.
10. Сажнева Н. М. Рекреаційна географія та туризм (словник-довідник сучасних термінологічних понять). Мелітополь. Люкс. 2019. 254 с.
11. Сальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу. К. Центр навчальної літератури. 2021.

Додаткова

1. Г. Круль. Основи готельної справи. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 368 с.
2. Шершньова З.Є. Стратегічне управління. Київ. Видавництво «Київський

національний економічний університет». 2020. 699 с.

3. Демиденко С. Формування стратегічного набору підприємства. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. 2019. № 39. С. 80-85.

4. Табенська О.І. Інноваційні тенденції розвитку ресторанного бізнесу *Економіка, фінанси, право*. 2019. № 1. С. 31-34.

5. Табенська О.І. Особливості діяльності сфери гостинності в умовах пандемії. *Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії*. 2021. 1.(71). С. 40-45.

6. Табенська О.І. Тенденції розвитку соціального підприємництва. *Держава та регіони*. 2021. № 1. (118). С. 79-85.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації.
2. <http://www.UNESCO.org> - офіційний інформаційний сайт ЮНЕСКО.
3. <http://www.world-v-tourist.com> – віртуальний турист.
4. <http://www.travel-web.com> – система бронювання готелів і авіарейсів у мережі Інтернет, містить детальну інформацію про всі провідні готельні
5. <http://www.travel.net> – інформаційний розділ стосовно туризму в Інтернет, містить відомості про всі країни світу, в тому числі адреси посольств, готелів, ресторанів тощо.
6. <http://www.travel.net> – розділ авіакомпаній на сервері travel.net, що містить інформацію про більш як двадцять п'ять авіакомпаній - розклади авіарейсів, типи літаків, карти напрямків, описи аеропортів, системи пільг тощо.
7. <http://www.travel.net/europe.htm> - інформаційний розділ європейських країн.
8. <http://www.worldhotel.com> – розділ з туризму, що вміщує такі підрозділи.
9. <http://www.hotels.net> – розділ містить інформацію про готелі та готельні мережі.
10. <http://www.leisureplan.com> – система прийняття рішень для турагентств та їх клієнтів.
11. <http://www.travelocity.com> - система комп'ютерного бронювання всіх сегментів туру через Інтернет.